

Valsts izglītības
satura centrs

Profesijas standarti un profesionālās kvalifikācijas prasības

Izglītības satura departaments Izglītības satura atbalsta nodaļa

2023.gada 5. aprīlī

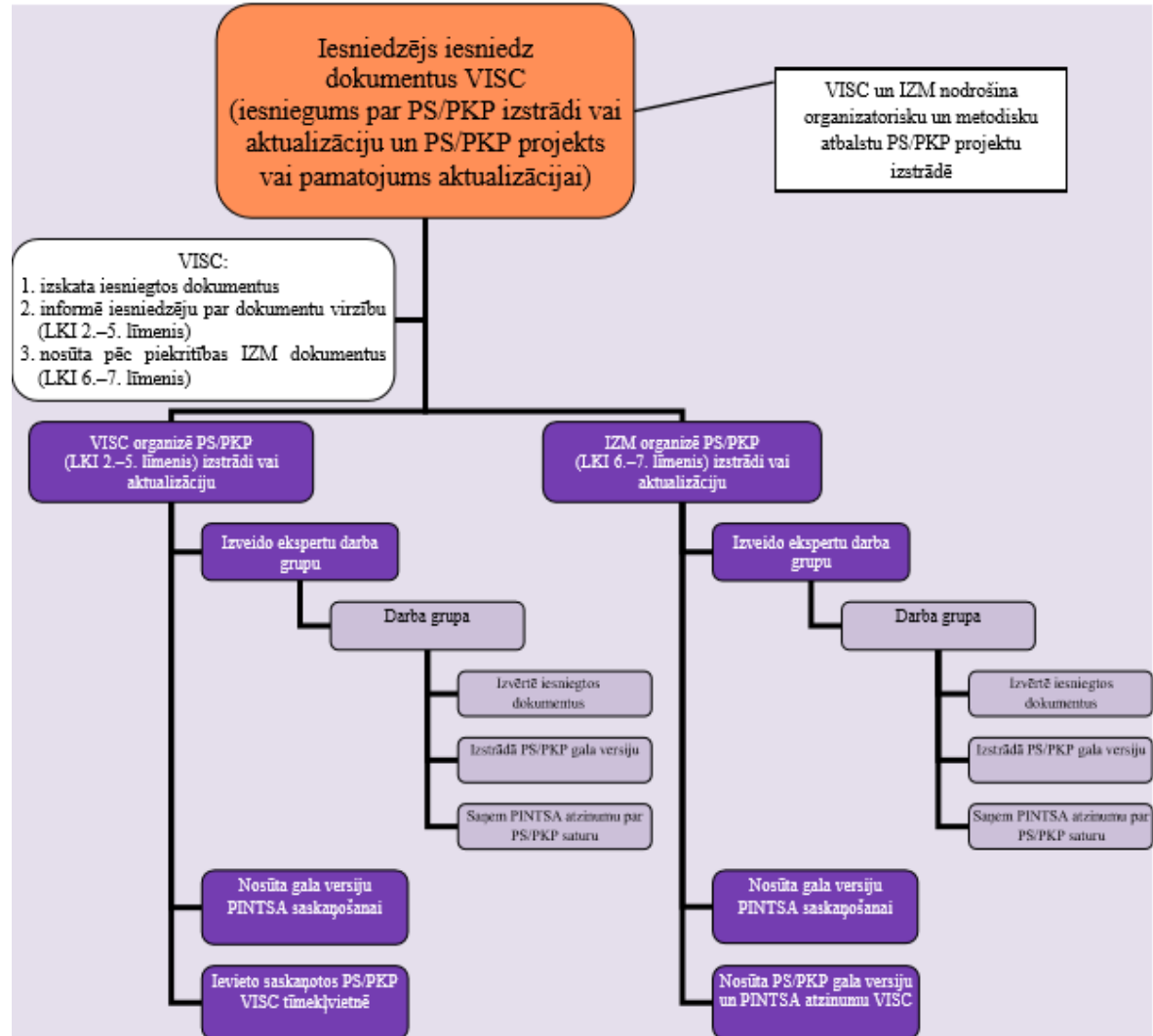

Valsts izglītības
saturs centrs

Profesijas standartu organizatoriskā shēma

PS/PKP
projekta
virzība
saskaņošanai

Valsts izglītības
satura centrs

ŪDENSSAIMNIECĪBAS IEKĀRTU UN SISTĒMU TEHNIKA PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS

4.profesionālās kvalifikācijas līmenis/4.LKI

Ūdenssaimniecības iekārtu un sistēmu tehniķis patstāvīgi vai komandā nodrošina ūdenssaimniecības iekārtu un sistēmu tehnoloģiskā procesa norises nepārtrauktību, veicot iekārtu un sistēmu darbības uzraudzību, pārbaudi, tehnisko apkopi, remontu, ūdens un notekūdeņu kvalitātes pārbaudi un uzturēšanu, atbilstoši vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumiem. Ūdenssaimniecības iekārtu un sistēmu tehniķis organizē un dokumentē ūdenssaimniecības iekārtu un sistēmu uzraudzības, tehniskās apkopes un remonta darbus, atbild par savu vai komandas ikdienas darbu izpildi, ievēro, darba tiesisko attiecību normas.

Prasības attiecībā uz darba tirgū atpazīstamu kvalifikācijas daļu:

Inženiersistēmu montēšana, apkope un sastāvdaļu nomaiņa (1. pienākums).

Iesniedzējs: Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija

Profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Māris Stūre - SIA "Jelgavas ūdens", Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu dienesta vadītājs, Mg.sc.ing.

Gatis Druva Druvaskalns - SIA "Vinda", Tehniskās daļas inženieris.

Sandis Dejus - Biedrība "Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija", izpilddirektors, Dr.sc.ing.

ānis Zviedris - Biedrība "CLEANTECH LATVIA", valdes priekšsēdētājs, Mg.sc.ing.

Jānis Rubulis - Rīgas Tehniskā universitāte, Ūdens inženierijas un tehnoloģijas katedras asociētais profesors, Dr.sc.ing.

Romāns Neilands - SIA "Rīgas ūdens", Bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas stacijas "Daugavgrīva" vadītāja vietnieks tehnoloģiskajos jautājumos, Dr.sc.ing.

Uldis Kalniņš - SIA "Empyrio", tehniskais direktors, SIA "Alt consult", inženieris - konsultants, Dr.sc.ing.

Juris Laicāns - SIA "Aqua - Brambis", vecākais inženieris, Mg.sc.ing.

Gunta Tilaka - Latvijas Darba devēju konfederācija, Nozaru ekspertu padomju koordinatore, Mg.oec., Mg.paed

Metodiskais atbalsts: Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākā eksperte satura izstrādes jautājumos.

Valsts izglītības
satura centrs

TELEKOMUNIKĀCIJU TEHNIKA (Elektronisko sakaru tehniķis) PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS 4.profesionālās kvalifikācijas līmenis/4.LKI

Telekomunikāciju tehniķis atbilstoši tehniskās dokumentācijas prasībām un vadītāja norādījumiem veic elektronisko sakaru tīklu un to elementu montāžu un iekārtu uzstādīšanu, gatavo elektronisko sakaru tīklu tehnisko dokumentāciju. Veic elektronisko sakaru tīklu, to elementu un pakalpojumu uzturēšanu. Izprot elektronisko sakaru tīklu un to elementu kontrolējamus parametrus un novērš konstatētos bojājumus. Sniedz tehnisko atbalstu elektronisko sakaru tīklu, to elementu un pakalpojumu lietošanā un uzraudzībā

Iesniedzējs: Latvijas Darba devēju konfederācija

Profesijas standarta izstrādes darba:

- Jūlijs Krievs – eksperts, Latvijas Telekomunikāciju asociācija (LTA), SIA "TELE2", eksperts;
- Dairis Sizovs – eksperts, SIA "Baltcom", Tīklu ekspluatācijas departamenta vadītājs;
- Andris Stepītis – eksperts, SIA Tet, Tehnoloģiju Dienesta Tīkla Tehnoloģiju daļas Pakalpojumu Tehnisko risinājumu eksperts;
- Ervīns Vikse – eksperts, SIA "Latvijas Mobilais Telefons", Bāzes staciju daļas vadītājs;
- Dace Laika – eksperte, PIKC Rīgas Tehniskā koledža, profesionālās izglītības skolotāja, metodiķe;

Metodiskais atbalsts:

- Anna Bondare – moderatore, Valsts izglītības satura centrs, vecākais eksperts satura jautājumos

Valsts izglītības
satura centrs

ELEKTRONISKO UN OPTISKO IEKĀRTU RAŽOŠANAS, INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS TEHNOLOĢIJU nozares NKS aktualizācija

Iesniedzējs: EIKT NEP

Saskaņā ar EIKT nozares ekspertu padomes (turpmāk – EIKT NEP) 05.01.2023. elektroniskās saskaņošanas procedūras protokollēmumu Nr.1 EIKT NEP rosina **mainīt 4.profesionālās kvalifikācijas līmeņa (PKL) profesionālās kvalifikācijas nosaukumu no "Telekomunikāciju tehniķis" uz "Elektronisko sakaru tehniķis"** un saskaņā ar protokollēmumu Nr.2 EIKT NEP rosina **mainīt 7.PKL profesionālās kvalifikācijas nosaukumu no "Telekomunikāciju inženieris" uz "Elektronisko sakaru inženieris"**.

Pamatojums:

Izmaiņas EIKT NKS saistītas ar EIKT NEP 24.02.2022. sēdes protokollēmumu Nr.4.2. mainīt 5. PKL profesionālās kvalifikācijas "Telekomunikāciju speciālists" nosaukumu uz "Elektronisko sakaru speciālists", kas tika apstiprinātas Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes (PINTSA) 14.12.2022. sēdē. Lai ievērotu vienotu pieeju profesionālās kvalifikācijas nosaukumos EIKT NEP aicina mainīt arī 4.PKL un 7.PKL profesionālās kvalifikācijas nosaukumus. Pamatojums izmaiņām ir saistīts ar to, ka Elektronisko sakaru nozares attīstības politikas plānošanas dokumentos un nozari regulējošā Elektronisko sakaru likumā tiek lietots termins "elektroniskie sakari" nevis "telekomunikācijas".

Valsts izglītības
satura centrs

ĶĪMISKĀS RŪPNIECĪBAS UN TĀS SASKARNOZARU (ĶĪMIJA, FARMACIJA, BIOTEHNOLOĢIJA, VIDE) nozares NKS aktualizācija

Iesniedzējs: Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarņozares NEP.

Pamatojoties uz Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarņozaru (ķīmija, farmācija, biotehnoloģija, vide) ekspertu padomes (*turpmāk KĻV NEP*) 2022. gada 12. decembra sēdes lēmumu, protokola Nr. 6-10.6.1/22-4, punkts 2.1., **lūdzam papildāt Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarņozaru (ķīmija, farmācija, biotehnoloģija, vide) kvalifikāciju struktūru (*turpmāk NKS*) ar jaunu 4. profesionālās kvalifikācijas līmeņa profesionālo kvalifikāciju “Ūdenssaimniecības iekārtu un sistēmu tehniķis”.**

Pamatojums:

Enerģētikas nozares kvalifikāciju struktūrā ir iekļauta 3. profesionālās kvalifikācijas līmeņa (*turpmāk PKL*) kvalifikācija “Ūdens un kanalizācijas iekārtu remontatslēdznieks” un 4. PKL kvalifikācija “Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu tehniķis”. Ar šādām kvalifikācijām profesionālās izglītības iestādēs nav uzņemta neviena grupa, līdz ar to, nav absolvējis neviens speciālists.

Būvniecības nozarē 3. PKL kvalifikācijai “Inženiersistēmu montētājs” ir specializācija “Ūdensapgādes, kanalizācijas un ugunsdzēsības ūdens sistēmu montētājs” un 4. PKL kvalifikācijai “Inženiersistēmu būvtehniķis”, specializācija “Ūdensapgādes, kanalizācijas un ugunsdzēsības ūdens sistēmu būvtehniķis”. Arī šādu kvalifikāciju izglītības programmas profesionālās skolas nepiedāvā.

Valsts izglītības
satura centrs

ENERĢĒTIKAS nozares NKS aktualizācija

Iesniedzējs: Enerģētikas NEP.

Saskaņā ar Enerģētikas nozares ekspertu padomes 2023. gada 22. februāra sēdē pieņemto lēmumu, Enerģētikas nozares ekspertu padome rosina veikt izmaiņas Enerģētikas NKS, **izslēgt** no Enerģētikas nozares kvalifikāciju struktūras **3. PKL kvalifikāciju “Ūdens un kanalizācijas iekārtu remontatslēdznieks” un 4. PKL kvalifikāciju “Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu tehniķis”**. (protokols Nr. 6-10.4.1/1, lēmuma punkts 4.3.):

Pamatojums:

Enerģētikas nozares ekspertu padome 2021. gada 23. novembra sēdē pieņēma lēmumu, protokols Nr. 6-10.4.1/4, lēmuma punkts 5.1., lai novērstu Ūdens sektora kvalifikāciju dublēšanos vairākās nozarēs, ENEP lēmumu pieņemšanā par Ūdens sektora kvalifikācijām balstīties uz Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ekspertu padomes izstrādāto viedokli. ĶV NEP un tajā iesaistītā Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija īstenoja Erasmus+ projektu "Profesionālās izglītības attīstība vides sektorā". Projekta ietvaros tika analizēts būvniecības, enerģētikas un vides nozaru ar ūdenssaimniecību saistīto 3. un 4. profesionālās kvalifikācijas līmeņa (*turpmā PKL*) profesijas standartu saturs.

Valsts izglītības
satura centrs

METĀLAPSTRĀDES, MAŠĪNBŪVES UN MAŠĪNZINĪBU NOZARES EKSPERTU PADOMES MMM nozares NKS aktualizācija

Iesniedzējs: MMM nozaru ekspertu padome

1. Saskaņā ar MMM nozares ekspertu padomes 2021. gada 25. novembra sēdē pieņemto lēmumu MMM NEP rosina veikt izmaiņas Metālapstrādes, mašīnbūves un mašīnzinību NKS (protokols Nr. 6-10.7.1/8, lēmuma punkts 7.3.):

1.1. Pārcelt NKS iekļauto 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (*turpmāk LKI*) līmeņa profesionālo kvalifikāciju “**Transportlīdzekļu diagnostiķis**” uz 5. LKI.

1.2. Pārcelt NKS iekļauto 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņa profesionālo kvalifikāciju “**Sauszemes transportlīdzekļu tehniskais vērtētājs**” uz 5. LKI.

Pamatojums:

Iesniegumā sniegtas atsauces uz Izglītības likumu, salīdzināts un paskaidrots 5 LKI līmeņa prasības kā arī salīdzinātas citu rietumvalstu kvalifikācijas minētajā jomā.

Profesionālās kvalifikācijas līmeni nepieciešams mainīt, lai tiktu nodrošināta kvalifikāciju saturam atbilstoša piederība un to atbilstība starptautiskajai praksei, kur speciālisti ar šādām kompetencēm tiek klasificēti Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim pielīdzināmā 5. līmenī un šīs (5. līmeņa) kvalifikācijas ieguvei ir prasība par iegūtu zemāka līmeņa profesionālo kvalifikāciju (Latvijai atbilstoši 4. līm.)

Valsts izglītības
satura centrs

METĀLAPSTRĀDES, MAŠĪNBŪVES UN MAŠĪNZINĪBU nozares kvalifikācija struktūras iekļauto kvalifikāciju *tehniskie labojumi*

Iesniedzējs: MMM nozares ekspertu padome

4.2. Veikt *tehniskus labojumus* profesionālās kvalifikācijas “Autodiagnostiķis” profesijas standartā (profesionālās kvalifikācijas prasībās):

- **mainīt** profesionālās kvalifikācijas **nosaukumu** “Autodiagnostiķis” pret “Transportlīdzekļu diagnostiķis”
- 1. nodaļā “Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis” mainīt nosaukumu “Autodiagnostiķis” pret “Transportlīdzekļu diagnostiķis”, **mainīt ierakstu** “Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3.PKL), (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (4.LKI))” **pret “Piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis (5. PKL)”** ;
- 2. nodaļā “Profesionālās kvalifikācijas prasības”, sadaļā “Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis” iekļaut kvalifikāciju “Smago spēkratu mehāniķis”, 4. PKL.
- 3. nodaļā “Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums” mainīt terminu “Autodiagnostiķis” pret terminu “Transportlīdzekļu diagnostiķis”.
- 3. un 4. nodaļās mainīt terminu “automobilis” pret terminu “transportlīdzeklis”.

Valsts izglītības
satura centrs

METĀLAPSTRĀDES, MAŠĪNBŪVES UN MAŠĪNZINĪBU nozares kvalifikācija struktūras iekļauto kvalifikāciju *tehniskie labojumi*

(turpinājums)

4.3. Veikt tehniskus labojumus profesionālās kvalifikācijas prasībās kvalifikācijai “*Sauszemes transportlīdzekļu tehniskais vērtētājs*”:

- 1. nodaļā “Specializācijas vai saistītās profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis” mainīt ierakstu “Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3.PKL), (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (4.LKI))” **pret “Piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis (5. PKL)”**.

- 2. nodaļā “Profesijas nosaukums” **mainīt** kvalifikācijas “Spēkratu mehāniķis” nosaukumu **pret “Smago spēkratu mehāniķis”**.

4.4. Veikt tehniskus labojumus profesionālās kvalifikācijas “Transportlīdzekļu krāsotājs” profesijas standartā (profesionālās kvalifikācijas prasībās), **izņemt** no 3. nodaļas “Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums” **prasību** “Transportlīdzekļu krāsotājs profesionālo kvalifikāciju var iegūt tikai pēc autoatslēdznieka profesionālās kvalifikācijas iegūšanas”.

Valsts izglītības
satura centrs

UZŅĒMĒJDARBĪBAS, FINANŠU, GRĀMATVEDĪBAS, ADMINISTRĒŠANAS (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības) nozares NKS aktualizācija

Iesniedzējs: Uzņēmējdarbības nozaru ekspertu padome

Pamatojums: Sakarā ar izmaiņām Profesionālās izglītības likumā UD NEP ir veikusi Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības) nozares kvalifikāciju struktūras auditu un lūdz veikt minētajā NKS sekojošas izmaiņas:

1.Izslēgt kvalifikāciju Apsardzes objekta uzraugs (2.PKL/LKI), jo šāda kvalifikācija neatbilst apsardzes darbību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām. Apsardzes darbinieks ir reglamentētā profesija un Ministru kabineta noteikumi Nr.380 no 2017. gada 27. jūnija paredz, ka apsardzes sertifikātu var iegūt apgūstot profesionālās tālākizglītības programmu “Personu un īpašumu aizsardzība” ar iegūstamo profesionālo kvalifikāciju “Apsargs” un “Apsardzes organizators” Izstrādāt profesionālās kvalifikācijas prasības Profesionālajai kvalifikācijai “Apsardzes objekta uzraugs” nebūtu lietderīgi, jo darbības funkcijas ir līdzīgas ar “Apsarga” kvalifikācijā noteiktajām. Lietderīgāk to būtu definēt, kā profesionālās kvalifikācijas daļu profesionālajai kvalifikācijai “Apsargs”.

2.Izslēgt kvalifikācijas Apsargs (3.PKL/LKI) specializācijas Inkasācijas apsargs, Mobilās grupas apsargs, Miesassargs. Ņemot vērā to, ka pamata kvalifikācija nozarē ir Apsargs un ar šo kvalifikāciju nozarē uz 2022. gada oktobri bija nodarbināti aptuveni 3500 darbinieku no 7675 darbiniekiem, tad amatos “Mobilās grupas apsargs” un “Inkasācijas apsargs” tika nodarbināti 275 darbinieki. Pārsvārā šie darbinieki ir ar iegūtu profesionālo kvalifikāciju “Apsargs” un nepieciešamās zināšanas inkasenta vai mobilās apsardzes darbinieks apgūst apgūstot neformālās izglītības programmas. Nozare neredz lietderību veidot profesionālās kvalifikācijas prasības šīm divām profesionālajām kvalifikācijām. Profesionālās kvalifikācijas “Apsargs” iekļautā specializācija “Miesassargs” pēc nozares viedokļa nav apgūstama 3. profesionālās kvalifikācijas līmenī, jo prasa no personas augstāku sagatavotības līmeni un zināmu pieredzi militārajās vai tiesībsargājošās iestādes. Ņemot vērā to, ka šīs profesijas apguves process ir ļoti specifisks uzskatām, ka šīs profesijas prasības nevar aprakstīt ar pašreiz akceptēto standartu izstrādes metodiku.

Valsts izglītības
satura centrs

UZŅĒMĒJDARBĪBAS, FINANŠU, GRĀMATVEDĪBAS, ADMINISTRĒŠANAS (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības) nozares NKS

(turpinājums)

3. **Izslēgt kvalifikācijas Komercdarbinieks (4.PKL/LKI)** specializācijas Mazumtirdzniecības komercdarbinieks, Agrārā sektora komercdarbinieks, Transporta pārvadājumu komercdarbinieks, Reklāmas pakalpojumu komercdarbinieks, Rūpniecības komercdarbinieks, Iepirkuma darbinieks, Pārdošanas darbinieks, Tirgvedības darbinieks, jo šīm specializācijām atšķirības no pamatkvalifikācijas Komercdarbinieks ir nebūtiskas.
4. **Izslēgt kvalifikācijas Komercdarbības speciālists (5.PKL/LKI)** specializāciju Pārdošanas speciālists, jo pamatkvalifikācija ietver šādam speciālistam nepieciešamās kompetences.
5. **Izslēgt kvalifikāciju Finanšu darbinieks (4.PKL/LKI)**, jo darba tirgū nepieciešami augstākas kvalifikācijas speciālisti.

Valsts izglītības
satura centrs

**UZŅĒMĒJDARBĪBAS, FINANŠU, GRĀMATVEDĪBAS,
ADMINISTRĒŠANAS (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un
komerczinības) nozares NKS**

(turpinājums)

6. Izslēgt 4.PKL kvalifikāciju Klientu apkalpošanas speciālists, jo darba tirgū šāda kvalifikācija nav nepieciešama.

7. Lai novērstu līdzšinējo situāciju, ka trijos dažādos līmeņos ir kvalifikācijas ar vienādu nosaukumu, **mainīt nosaukumu Grāmatvedis (4.PKL/LKI) uz Uzskaites grāmatvedis (4.PKL/LKI)**, kas precīzāk raksturo kvalifikāciju – spēju patstāvīgi vai augstāka kvalifikācijas līmeņa grāmatveža uzraudzībā izpildīt vienkāršus grāmatvedības uzskaites darbus vai citus ar grāmatvedības kārtošanu saistītus pienākumus.

8. **Mainīt nosaukumu kvalifikācijas Komercedarbības speciālists (5.PKL/LKI) specializācijai Tirdzniecības speciālists uz Preču kategorijas speciālists (5.PKL/LKI)**, jo šāds nosaukums precīzāk izsaka specializācijas būtību un ir darba tirgū atpazīstamāks.

Valsts izglītības
satura centrs

Veiksmīgu sadarbību!

Izglītības satura departaments Izglītības satura atbalsta nodaļa

Vaļņu iela 2, Rīgā, LV-1050
tālr. 67503753
www.visc.gov.lv